

Vier valkuilen van tussenjaarvoorlichting

En vier tips om tóch goed voor te lichten!

Het tussenjaar: een foute keuze van de leerling of een goed bedoelde, maar verkeerde aanpak van een begeleider, kan onprettige consequenties ten gevolge hebben. Expert Daniëlle Vogels vertelt over de do's and don'ts van geven van voorlichting over een tussenjaar. Wat zijn de vier grootste valkuilen die zij vaak tegenkomt in de beroepspraktijk?

door Daniëlle Vogels

Valkuil 1: Geen plan, geen tussenjaar?

Het is onverstandig om een leerling die geen plan heeft voor de invulling van een tussenjaar, af te raden om een tussenjaar te nemen. Wanneer je deze leerling aanspoort om meteen te gaan studeren, terwijl hij of zij dit om welke reden dan ook niet ziet zitten, dan vergroot je de kans op studie-uitval in het hoger onderwijs.

Geef leerlingen tijdig, het liefst voor het examenjaar, al voorlichting over de mogelijkheden, kansen en risico's van een tussenjaar, zodat ze weten dat een tussenjaar zonder goed plan weinig kans van slagen heeft. Probeer er daarnaast voor te zorgen dat deze leerlingen een tussenjaar gaan gebruiken om de overgang naar het hoger onderwijs zo goed mogelijk te laten verlopen. Ook kun je ouders vragen om te helpen om de risico's van een tussenjaar te beperken. Daarvoor moeten ze onder meer voldoende ruimte aan hun kind durven te geven en durven uit

te gaan van de zelfstandigheid van hun kind. Kom je er zelf niet uit? Laat de ouders en hun kinderen deelnemen aan voorlichtings sessies die worden georganiseerd, eventueel bij jou op school.

'Niet alle ouders waren daar blij mee'

Valkuil 2: Teveel enthousiasme

Ken je mensen, wellicht uit je omgeving, die positieve ervaringen met een tussenjaar hadden? Let op dat je deze persoonlijke ervaring niet te enthousiast of te algemeen presenteert. Een school in het noorden van het land zag een paar jaar geleden een flinke verhoging van het aantal leerlingen dat een

tussenjaar nam, nadat een mentor enthousiast had verteld over zijn eigen ervaringen. Niet alle ouders waren daar blij mee.

Je kunt ervoor zorgen dat leerlingen de keuze tussen doorstuderen of een tussenjaar goed geïnformeerd en weloverwogen maken, door ze erop te wijzen dat de effecten van een tussenjaar afhankelijk zijn van de manier waarop je zo'n jaar invult en plant.

Wijs ze op de risico's die hieraan zijn verbonden, het risico van studie-uitval in het hoger onderwijs en stel vragen die ze aan het denken zetten over wat voor hen persoonlijk het best zou zijn.

Valkuil 3: Voorlichting van oud-leerlingen

Het kan heel leuk en waardevol zijn om oud-leerlingen die zelf een tussenjaar hebben gehad voorlichting te laten geven. Pas alleen op voor een te beperkte uiteenzetting van de mogelijkheden die een tussenjaar biedt. Als deze oud-leerlingen vooral vertellen over de manier waarop zij een tussenjaar succesvol hebben ingevuld, kunnen de risico's van een tussenjaar onderbelicht blijven.

Je kunt oud-leerlingen prima aansprekende praktijkervaringen laten delen, zo lang je daarnaast zelf brede voorlichting geeft of laat geven over de mogelijkheden en de risico's van een tussenjaar. Als je zelf over voldoende tussenjaarkennis beschikt, kun je oud-leerlingen ook instrueren om de brede voorlichting te geven.

Valkuil 4: Organisaties die gratis tussenjaarvoorlichting geven

Waak ervoor dat je op je zorgvuldig georganiseerde bijeenkomst over studiekeuze, voorlichting over een tussenjaar laat aanbieden door organisaties die dit gratis kunnen en willen doen en die bovendien zelf activiteiten aanbieden voor de invulling van een tussenjaar. Dergelijke partijen geven vaak een zeer beperkt beeld van de mogelijkheden in een tussenjaar. Zij hebben er baat bij om de risico's ervan onderbelicht te laten.

Als jouw school geen budget heeft om een partij te betalen, kan het beter zijn om geen voorlichting over een tussenjaar aan te bieden op je bijeenkomst over studiekeuze. Deze is dan toch waardevol voor leerlingen die een tussenjaar overwegen, zij moeten immers ook een studiekeuze maken voor wanneer

---

De TussenjaarBeurs

De TussenjaarBeurs wordt enkele keren per jaar georganiseerd door het Tussenjaar Kenniscentrum. Daar zijn tientallen organisaties die tussenjaaractiviteiten aanbieden in binnen- en buitenland. Nuffic geeft er voorlichting over reizen en er wordt vanuit het Tussenjaar Kenniscentrum voorlichting gegeven over risico's van een tussenjaar en mogelijkheden om deze te beperken. Schrijf je in voor de nieuwsbrief van het Tussenjaar Kenniscentrum (op www.tussenjaarkenniscentrum.nl) om op de hoogte te blijven van o.a. data en locaties.

hun tussenjaar eindigt. Je kunt hen wijzen op de website www.tussenjaarkenniscentrum.nl, waar ze veel tips vinden en overzichten van aanbieders van tussenjaar-activiteiten in binnen- en buitenland.

Valkuil 5: Een tussenjaar is meer dan reizen

Pas op dat je niet alleen voorlichting laat geven over reizen tijdens een tussenjaar, bijvoorbeeld door onafhankelijke organisatie Nuffic (van www.wilweg.nl). Leerlingen die in een tussenjaar niet gaan reizen zijn hiermee niet geholpen en uit onderzoek blijkt dat twee derde van de jongeren die een tussenjaar hebben gehad in dat jaar niet reist.

Kijk op www.tussenjaarkenniscentrum.nl en ga naar de TussenjaarBeurs: daar vind je ook tal van organisaties die in Nederland activiteiten voor in een tussenjaar aanbieden.

Wie is Daniëlle Vogels?

Tussenjaarexpert Daniëlle Vogels put uit jaren ervaring van het geven van tussenjaarvoorlichting. Ze geeft workshops en trainingen. Voor de NVS-NVL Academie geeft ze de training 'Doorstuderen of een tussenjaar? Help leerlingen en ouders op weg'. Deze training is geschikt voor begeleiders van wie hun leerlingen een tussenjaar overwegen. Lees er meer over op nvs-nvl.nl/academie/training/doorstuderen-of-een-tussenjaar. Vogels is de oprichter van het Tussenjaar Kenniscentrum, dat onafhankelijke informatie verzamelt en bundelt. Het Tussenjaar Kenniscentrum organiseert de TussenjaarBeurs en faciliteert workshops en voorlichtingssessies op scholen. ◀